

Zijn er leerlingen die niet deelnemen aan fietsactiviteiten door een defecte fiets? Of kunnen ze niet met de fiets naar school door een lekke band? Het is erg jammer als leerlingen hun fiets niet kunnen gebruiken wegens kleine (of grote) mankementen. Daarom raden wij aan om hen basisherstellingen aan te leren. Op die manier worden ze zelfstandig en kunnen ze vaker van hun fiets genieten!

Stappenplan & tijdslijn

Vorbereiding	Timing
<p>1. Doelgroep, doelstellingen en praktische afspraken bepalen</p> <p>Bepaal wanneer je de activiteit wilt organiseren en hoeveel tijd je eraan wilt spenderen. Het aantal workshops dat je kan doen is daarvan afhankelijk. Reken ongeveer een uur per workshop.</p> <p>Beslis of de workshops voor sommige of voor alle klassen georganiseerd worden. Houd er daarbij rekening mee dat een ideale groep tussen de 10 à 15 leerlingen bevat.</p> <p> <i>Je kan ook kiezen om inschrijvingen open te stellen voor de geïnteresseerde leerlingen en gemengde groepen vormen met oudere en jongere leerlingen samen.</i></p>	<p>3 maanden op voorhand</p>
<p>2. Uitwerken inleiding over de fiets (deel 1 van de activiteit) – Resultaat: lesfiche/ presentatie/ infobundel</p> <p>Bereid de theoretische inleiding voor waarin een kort overzicht wordt gegeven van de mechanische onderdelen en veiligheidsaccessoires van de fiets. Verzamel informatie over belangrijk onderhouds- en herstellingswerk en wat de risico's zijn van een defecte fiets. Maak hiervoor een lesfiche of presentatie, eventueel met een infobundel voor de leerlingen.</p>	<p>2 maanden op voorhand</p>
<p>3. Uitwerken workshops (deel 2 van de activiteit) – Resultaat: draaiboek & stappenplan workshops</p> <p>Bepaal de locatie van de workshops (bv. speelplaats of fietsenstalling) en verdeel de gekozen doelgroep in groepen van 10 à 15 leerlingen. Op basis van de beschikbare tijd bepaal je welke workshops je wilt aanbieden (ketting opleggen/oliën, zadel- en stuurhoogte aanpassen, banden oppompen, binnenband vervangen, remmen aanspannen, remblokjes vervangen). Voorzie minstens een uur per workshop.</p> <p>Werk voor elke workshop vervolgens een stappenplan uit in de vorm van een draaiboek, zodat de leerlingen duidelijke instructies krijgen van de workshopbegeleider vooraleer ze zelf aan de slag gaan.</p>	<p>2 maanden op voorhand</p>
<p>4. Informatiemoment</p> <p>Informeer de leerlingen en ouders over de activiteit (bv. infomoment, mail of brief) en doe een oproep naar handige ouders (of leerlingen!) die beschikbaar zijn om het herstelatelier mee te begeleiden. Je kan ook aan de lokale fietshandelaar vragen of hij een workshop wil komen begeleiden. Vraag ook expliciet aan de leerlingen op die dag met de fiets te komen (of enkele dagen voordien en de fiets op school te laten). Heeft jouw school geen fietsparking? Voorzie dan ruimte waar de leerlingen hun fiets veilig kunnen stallen.</p>	<p>1 maand op voorhand</p>

Stappenplan & tijdslijn

Vorbereiding (vervolg)	Timing
<p>5. Logistieke voorbereiding</p> <p>Lijst de benodigdheden op voor de gekozen workshops (bv. kettingvet, werksleutels). Kijk na wat er op school aanwezig is en verzamel ontbrekend materiaal.</p> <p> <i>Je kan leerlingen ook in groepjes van 2 of 3 aan de slag zetten met hetzelfde materiaal. Het is bv. niet noodzakelijk om per groepje kettingolie te voorzien.</i></p> <p>Voorzie eventueel een reparatiekit voor elke leerling die met een eigen fiets is gekomen, om mee te geven aan het einde van de workshop.</p>	1 maand op voorhand
<p>6. Afspraken met leerkrachten & begeleiders</p> <p>Maak op basis van het draaiboek afspraken met betrokkenen over wie welke workshop geeft, op welk tijdstip en met welke begeleider ze daarvoor samen zullen werken.</p>	1 maand op voorhand
<p>7. Klaarzetten benodigdheden</p> <p>Zet de ruimte waarin de theoretische inleiding wordt gegeven een dag op voorhand klaar. Ook de locaties waar de workshops zullen plaatsvinden worden ingericht en het nodige materiaal wordt klaargelegd.</p>	Dag op voorhand + dag zelf

Dag van de activiteit

Deel 1: Inleiding over de fiets

Eerst wordt informatie over de onderdelen en veiligheidsaccessoires van een fiets gegeven en welke aandachtspunten belangrijk zijn om veilig en comfortabel te fietsen (bv. fietsverlichting, remmen, fietsbel, reflectoren, zadel- en stuurhoogte). Geef ook de risico's mee van een defecte fiets.

 Stel vragen aan de leerlingen. In functie van de kennis kan meer of minder tijd besteed worden aan de inleiding/theorie. De informatie kan (in geval van tijdsgebrek) ook meegegeven worden in een infobundel.

Deel 2: Workshops

Keuze uit verschillende workshops (zie stap 3 voorbereiding). Eerst wordt een woordje uitleg gegeven over de herstelling met demonstratie door de workshopbegeleider. Daarna gaan de leerlingen zelf aan de slag. Voorzie een doorschuifstelsel, zodat elke leerling bv. 2 workshops kan volgen (afhankelijk van de beschikbare tijd), of herhaal deze actie enkele weken na elkaar, zodat de geïnteresseerde leerlingen elke week een andere workshop kunnen volgen.

 Laat leerlingen eerst zelf proberen, alleen bij problemen mag je ingrijpen.

 Aan het einde van de workshop kan een kleine reparatiekit (plakkers, rasp en lijm) worden meegegeven aan de leerlingen die met hun eigen fiets naar school kwamen. Dit kan ze aanzetten om in de toekomst zelf hun

Afronding actie en evaluatie

Voorzie in communicatie (bv. brief, bericht op digitale schoolomgeving) naar de leerlingen en ouders met enkele foto's en getuigenissen van leerlingen ter herinnering aan de actie.

Plan een afsluitende vergadering met alle betrokkenen om te bekijken wat je een volgende keer eventueel anders zou aanpakken. Herwerk het plan van aanpak kort na de actie, wanneer alles nog vers in het geheugen zit. Zo zal je de volgende keer minder werk hebben bij de voorbereiding.

1 week na de actie

Benodigheden

Materiaal

Herstelmateriaal: Voorzie het nodige materiaal om de herstellingen uit te voeren zoals bandenlichters, buiten- en binnenbanden, remblokken, ketting reiniger, ontvetter, olie/smeersel, sleutels/gereedschap, borstels, reinigende doekjes.

Fietsen: Voorzie extra fietsen voor leerlingen die niet met de fiets naar school kunnen komen.

Reparatieplek (optioneel): Je kan ook een fietsreparatielokaal of -plekje voorzien op school, waar de leerlingen een fietspomp en eenvoudig fietsherstelmateriaal kunnen gebruiken.

Begeleiding

Voor de workshops heb je enkele handige harry's nodig, afhankelijk van het aantal workshops dat je wil organiseren (voorzie minstens 2 begeleiders per groep van 10 leerlingen). Begeleiders kunnen intern zijn (bv. leraren, leerlingen) of extern (bv. ouders, fietshandelaar).

Nuttige links

- Wil je meer informatie over hoe je herstellingen moet uitvoeren? Je vindt hier meer informatie: <https://www.bikester.be/info/fietsreparatie-handboek/>.
- Via een SchoolVervoerPlan (SVP) kan je o.a. fietsparkings en een opleiding fietsmechaniek voor leerkrachten aanvragen. Meer informatie op <https://mobiliteit.brussels/nl/school>.
- Om de leerlingen aan te leren welke aandachtspunten belangrijk zijn bij hun fiets, kan je hen zelf een fietscontrole laten uitvoeren voor de workshops. Een andere optie is om de leerlingen na de workshop elkaars fiets te laten controleren. Meer info vind je in de lesfiche fietscontrole: www.verkeeropschool.be/pakketten/fietscontrole/.
- Bij de inleiding van de workshop kan je de volgende info integreren over de verplichte en veilige uitrusting van een fiets: <https://www.veiligverkeer.be/inhoud/verplichte-uitrusting-fiets/>.
- Schrijf je in op de nieuwbrief van Brussel Mobiliteit over schoolmobiliteit om op de hoogte te blijven van projectoproepen, projecten van onze mobiliteitspartners, goede voorbeelden en andere nuttige informatie over schoolmobiliteit in Brussel: mobiliteit.brussels (in de rubriek "Scholen en Mobiliteit", deel "Schoolvervoerplan", onderaan de pagina).

Optioneel: externe partners

Na het uitproberen van de activiteit nog hulp en advies nodig? Overweeg externe begeleiding.

- Lokale politie: Kan helpen bij een fietscontrole nadat de leerlingen hun eigen fiets op punt hebben gezet. Zij kunnen eventuele aandachtspunten verder in de verf zetten.
- De gemeente: Sommige gemeentes hebben een eigen fietshersteldienst of – ambassade, zij kunnen de workshops mee helpen begeleiden.
- CyCLO/VOOT: Bij deze organisaties kunnen leerkrachten zelf een opleiding fietsmechaniek volgen om zich beter voorbereid te voelen op deze activiteit.

